

COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS XALOC I ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC DE CASTELLÓ DE LA PLANA

ASSOCIACIÓ DEDICADA A LA INTERPRETACIÓ, ESTUDI, DIVULGACIÓ CULTURAL AL VOLTANT DELS NOSTRES INSTRUMENTS POPULARS COM SON LA DOLÇAINA I EL TABAL.

L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES DE LA COLLA XALOC, REPRESENTA ELS GUERRILLERS CASTELLONENCOS EN LA GUERRA DEL FRANCÉS (1808-1814), EN AMBIENT FESTIÚOL I, MAJORITARIAMENT, AMB L'ACOMPANYAMENT MUSICAL DE LES NOSTRES DOLÇAINES I TABALS.

La Colla de dolçainers i tabaleters Xaloc de Castelló de la Plana, és una associació de caràcter cultural, inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana, Diputació Provincial de Castelló i Ajuntament d'aquesta ciutat, amb el nombre 2989, en la Secció 1ª del Registre d'Associacions i, adaptats a la Llei Orgànica d'Associacions (Llei 1/2002 de 22 de març de 2002).

Membres de:

**FEDERACIÓ DE COLLES DE CASTELLÓ (CASTELLÓ DE LA PLANA)
FEDERACIÓ VALENCIANA DE DOLÇAINERS I TABALETERS
COORDINADORA DE TRABUCAIRES DE CATALUNYA**

Agermanats amb:

**COLLA POLSEGUERA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
COLLA PEPSI-COLLA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS CAMÍ DE LA SERRA DE MATARÓ (BARCELONA)**

Apadrinats per:

**COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS DE CASTELLÓ (PART MUSICAL)
COLLA DE TRABUCAIRES DE SANT ANDREU DEL PALOMAR (BARCELONA)(ESQUADRA DE
TRABUCAIRES)**

Guardons:

CEPET D'ARGENT 2007 (ESQUADRA DE TRABUCAIRES)

Adreça:

Castelló de la Plana C/ Joaquín Costa 24 Tel. 626 00 89 96 [www collaxaloc.com](http://www.collaxaloc.com)

Contactes:

**AMADOR MILIÁN MESEGUER (PRESIDENT)
667418224**

**MARTÍN REQUENA GARCIA (SECRETARI)
Tfn. 626628959**

**ANTONI AGUILA FILLOL (VOCAL)
Tfn. 607142249**

**PODEU VISITAR LA NOSTRA PÀGINA WEB: www.collaxaloc.com així com contactar amb nosaltres per
correu electrònic:
collaxaloc@yahoo.es**

ANY III BUTLLETÍ N° 15

FEBRER 2008

Butlletí informatiu de la Colla de Dolçainers i Tabaleters "Xaloc" de Castelló de la Plana, així com de la seua Esquadra de Trabucaires, dedicat a la divulgació de les seues activitats culturals i entorn fester.

DOLÇAINERS EMBLEMÀTICS

El llibre del Grup de Dolçainers i Tabaleters de Vila-real, A Tabal i Dolçaina, 1988, i també La dolçaina: un instrument d'ahir,...i d'avui, de Paloma Mora Goterris 2002, arreplega una sèrie de dolçainers i tabaleters castellanencs que, des del segle XIX alguns i el segle XX, han sigut la referència en les nostres en aquests instruments tradicionals.
En successius butlletins anirem fent referència a cada un d'ells.

JOSÉ RIPOLLÉS CLIMENT PIOUS, DE CINCTORRES

Fill de Pasqual Ripollés Montserrat i de Dolores Climent Giner, va néixer a Cincorres el 6 de març de 1907. Pasqual Ripollés marxà a Tales, no se sap cert per quin motiu, ja que per aquell temps molts joves d'aquests pobles de l'interior de Castelló deixaven les seues famílies per anar a Barcelona, a València o a Castelló, a la recerca d'un bon treball per forjar-se un futur. Allí a Tales, començaren les seues relacions de convivència amb la família de Pedro Ramos (dolçainer de Tales de la segona línia), amb qui tingué una amistat que romandria tota la vida.

Anys després tornà al seu poble i es casà el 3 de maig de 1935, amb Maria Gràcia Fígols Adell, i van fixar el seu domicili al carrer Sant Joseph o de les Parres. D'aquest matrimoni naixrien un fill i una filla, als quals posaren per noms Ricard i Josefina.

A Cincorres comenta el seu treball folklòric amb la dolçaina (que segurament havia après a tocar al poble de Tales), amb la seua col.laboració en nombroses activitats festives de música i de ball. Tenia per costum transcriure per escrit totes aquelles cançons noves que aprenia, de la mateixa manera que ho feia el seu amic Pedro Ramos. I gràcies a aquesta tasca de recopilació s'han conservat dues transcripcions de les danses de la Todolella.

D'igual manera que molts altres dolçainers del seu temps, la seua principal activitat de subsistència n'era una altra i es dedicava a la dolçaina a temps parcial, és a dir, quan era requerit per a tocar a festes de pobles de la comarca. Una vegada acabada la festa tornava a l'activitat diària.

Morí l'any 1979 al seu poble de Cincorres i va estar recordat, Quatre anys després de la seua mort, al Boletín de Cincorres 83, gràcies a un treball publicat per Vicent Serra i Fortuño.

INDUMENTARIA DELS TRABUCAIRES

TRABUCAIRES AMB CANANA

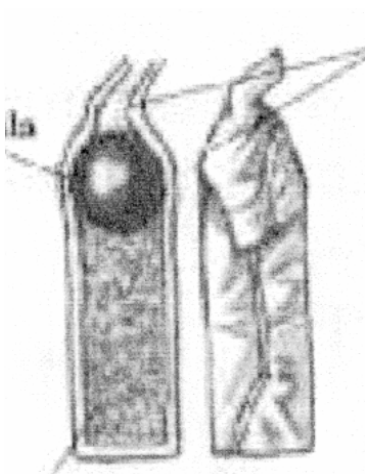
Els trabucaires, utilitzem les polvoreres de seguretat, també conegudes familiarment com "cantimplors", recipients per a transportar la pólvora i els pistons durant les actuacions, per a així alimentar les nostres armes d'avantcàrrega exclusivament amb pólvora negra i així enlairar les salves.

Lluny està el sistema que s'utilitzava fa ara 200 anys en èpoques de la Guerra del Francès, en què les tropes regulars, atenent a la uniformitat, utilitzaven cartutxeres penjades a un costat o cap arrere per corretjams més o menys voluminosos que creuaven el cos en diagonal. Els guerrillers i cossos de milícies utilitzaven cananes ventrals col·locades damunt de la faixa, per a portar unes dotzenes de cartutxos, perquè els resultava més pràctica i ràpida la càrrega, aquesta curiositat està aplegada en nombrosos testimonis i memòries escrites de soldats francesos.

MODELS DE CANANES VENTRALS

Malgrat la idea generalitzada que el trabuc disparava “qualsevol cosa”, la veritat és que igual que els fusells, utilitzaven munició de semblants característiques: una quantitat pólvora negra i una bola de plom embolicats en paper, el qual feia de "taco" per a no perdre la pólvora. El tirador obria amb les dents el cartutx, "encebava la cassoleta" del arma, introduïa la pólvora per la boca de foc, seguit de la bala de plom, i finalment el paper espentat amb la baqueta.

DETALL DE CARTUX

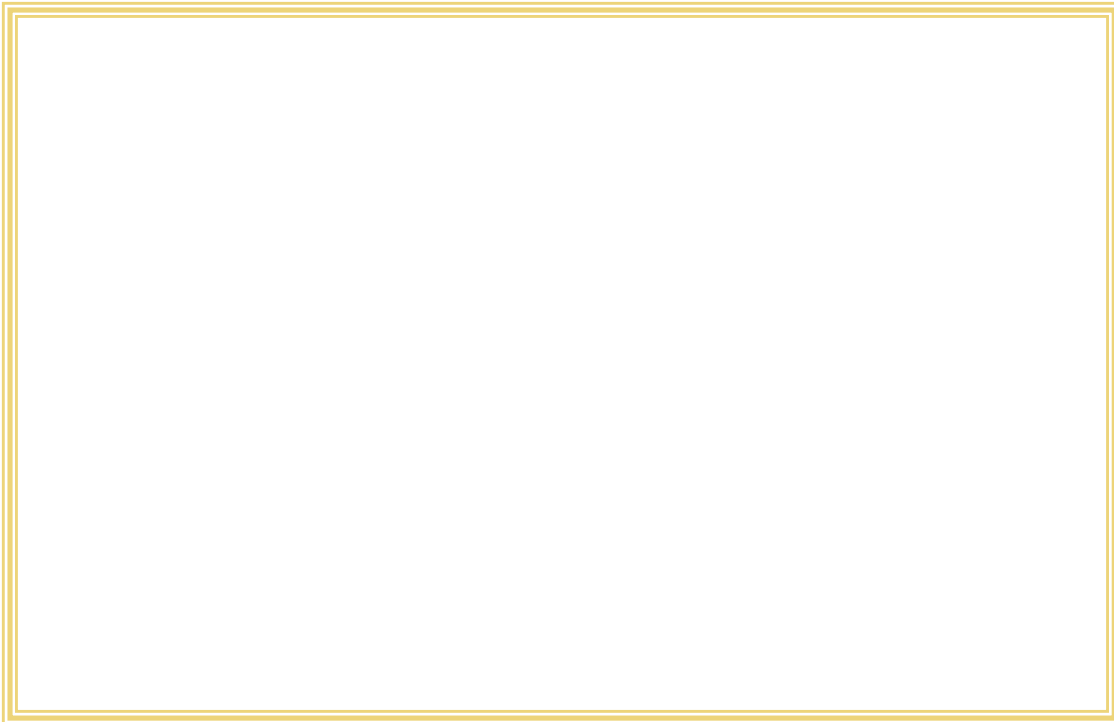

GUERRILLER APOSTAT

Així que, si algú pretén en alguna ocasió participar en **recreació històrica** amb cert rigor històric, no oblidar-vos de la canana i els cartutxos simulats de paper .

CAL FIXAR-SE EN ELS GABATS ANTICS, LA DISPOSICIÓ DE LES CANANES VENTRALS EN ELS GUERRILLERS

Informació del curs: Escola Municipal de Tabal i
Dolçaina “El Trull”, de Vila-real
Informació: 637112647 (Paloma)

Volem agrair sincerament la gran quantitat de e:mails rebuts amb opinions, propostes, material gràfic i demandes de col.laboració.

BUTLLETÍNS ANTERIORS EN: WWW.COLLAXALOC.COM

MOLTES GRÀCIES PER HAVER-NOS ATÉS, EN EL CAS QUE AQUEST BUTLLETÍ NO SIGA DEL SEU INTERÉS, LI PREGARÍEM QUE ENS HO FERA SABER.

LI CONTINUAREM INFORMANT.

